

Nuuk 8. November 2018

UKA2018/38

Jens Napâtôk, Partii Naleraq

Inuit inigisaminniit anisitaasarunnaarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut periusissiamik UPA2019-imi saqummiussassamik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaat Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit)

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit Inatsisartut aaliangiiffigisassaannik siunnersuuteqarputit inuit inigisaminnit anisitaasarunnaarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut periusissiamik Upernaamut saqummiussassamik suliaqaqqullugit.

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede qujanaq inuit inigisaminnit anisitaasarunnaarnissaat pillugu siunnersuuteqarninnut.

Ineqarnermut pisinnaatitaaffeqarneq inummut ataasiakkaanut periarfissaanut tunngassuteqarluinnarpoq toqqissisimasumik ataqqinartumillu inuuneqarneqarnissaanut.

Ineqarneq inuup inuuneranut pingaartueqarluinnarluni toqqissisimasumik inuunissaanut ilaqutariillu privatimik periarfissaqarsinnaaneranut toqqammaviulluinnartut ilagaat, taamaammallu aamma taamatut inissisimanagera inuttut pisinnaatitaaffittut illersorneqarnissaattut taama pingaaruteqartigilluinnarluni inissisimasuulluni.

Pissutit assigiinngitsut pingaaruteqarluinnartuupput inuit ataasiakkaat ilaqutariittullu ineqarnermikkut periarfissaqarlutik pisinnaatitaaffeqarnissaat.

Inuiaqtigiit aqqissuussaanerput pingaaruteqarluinnarpoq qanoq ineqarnikut inissaqarnikkut aqqissuussaanerput aammalu qanoq inissamut periarfissaqartitaanerput.

Inissaqarniarnikkut periarfissarititaasut ineqarnissamullu pisinnaatitaaffiit inuiaqtigiit qanoq aqqissuussaanicuttut inissisimasuunitta aamma takutillugulu tikkuuttarpaa atugassarititaasut eqqarsaatigalugit.

Ineqarnikkut periarfissaritittasut inuup nammineq akisussaaffigigai tamatta akisussaaffigippit nalugunangilarput aammalu inuit nammineerlutik inuunertik aqullugulu akisussaaffigissagaat isumaqatigiissutigisinnaagunarparput amerlanerussuteqartartugut.

Taamatullu inuk akisussaaseqarluni suliffik paaralugu aammalu akiligassat piffissaq eqqorlugu ineqarnerminut allanullu akilersortussaagaat, taamaasilluni inunni akisussaassuseqarluni ataasiakkaani nammineq kiffaanngissuseqarlutik taamatut ingerlaneq pisussaaffiliilluni.

Taamatullaarlu ineqarnermut pisinnaatitaaffiit ilagilluinnarpaat inuk ilaqutariillu toqqissisimasumik angerlarsimaffeqarnissaat, tassalu arlaatigut sanilerisat eqqarsaatigalugit pissuserissaarnissaq aammalu unnuannarmi nipiliortannginnissaat aallaavigalugit aamma inuit ineqartut illersugaanissaat

puigorneqassanngilluinnarmat, tassalu paaseqatigiilluni nangittuatumik toqqissisimannginnermik pisoqartuarluni aaqqiisoqarsinnaangippat pisortaniit maleruagassatigut inuit toqqissillutik inissaqarnissaat qulakkeerumallugu maleruagassaqartariaqarluni taamaaliortoqartanngilluinnarnar-nissaa qulakkeerniarlugu iliuuseqarsinnaanissamik periarfissaqarnissaq.

Inuit ineqarnermikkut taamatut toqqissillutik eqqissisimasumik ineqarlutik pisinnaatitaaffeqarnerat innarlerneqartarneranik kinguneqartumik anisitaasoqartarnera ilungersunartuuvoq, aammalu tamanna annertuumik pisussaaffiliivoq ilumut inunnut ataasiakkaanut aammalu ilaqutariinnut ilumut paaseqatigiiffiusumik aaqqiisarnissaq aammalu toqqissisimananngitsumik kinguneqartumik iliuuseqartarnerit akuersarneqarsinnaanngilluinnartut.

Taamatut oqareerluta oqaatigisariaqarpoq ineqarsinnaanermut pisinnaatitaaffeqarneq qanoq atugarissaarnikkut politikkeqarnerput aamma pingaaruteqartorujussuummat. Taamatullu aamma inuit qanoq ikiorserneqarsinnaaneraniilluinnarluni nammineq pisuussutiginngisaminnik inuunerminni nalaataqarneranni.

Tassalu qanoq ikiorsisariaaseqarnerput pingaruteqartuuvoq inunnut ataasiakkaanut ilaqutariinnullu. Inuppasaqarpoq ukiorpassuarni nammineq pilersorlutik ilaqutaminnut pilersorsimasut arlaatigut inuttut imaluunniit napparsimalernermik kinguneqarneranik isertitatigut annaasaqarnerminni imaannaanngitsumik inissiffeqartarnerat, allaat inigisaminnik najuisinnaarnerannik kinguneqartartumik.

Nunatta inuinit isertitakitsunut suliffeqanngitsunut, piitsunut arlaatigulluunniit inuttut ajornartorsiuteqarnermik aallaaveqartumik, innarluuteqalernermik arlaatigulluunniit peqquteqartumik nammineq pilersorsinnaannginneq peqqutigalugu ineqarsinnaanerannut ineqarnissamullu periarfissarititaasut aamma pingaaruteqarluinnartut ilagaat.

Nunatta inui amerlanerpaartaat maannakkut ilungersorlutik akilersuiniartuupput, inigisaminnut akiliigunik ineqarnermullu tunngasunut kiassarnermut qullernut assigisaanullu akileereerunik aningaasaq sinnerisartagaat annikitsuarsuuvoq.

Tamatuma takutippaa nunatsinni inissaqarniarnikkut periarfissarititaasut eqqarsaatigalugit inissialioriaarserput aamma pisooqataasorujussuusooq inissaqarnikkut imaannaanngitsumik killittoqartarnera.

Ilaqutariinnut akitigut inuttut inissisimanermik naleqquttunik sanaartortoqarsinnaanera aammalu inuusuttunut kisimiittunut utoqqarnullu naleqquttunut akilersinnaasaannullu ineqarfiliortarnissaq pisariaqarluinnalersooq killiffitta takutiinnarnagu tikkuuppaatigut.

Pissutit nunatta inuisa atugaat ilungersunarsiartuinnarput, ineqarnikkut atukkat ilungersunarsiartuinnarput, tassalu ineqartut akilertagaat qaffapiloorsimapput ukiut ingerlaneranni, atuisullu akiliisinnaanermikkut ajorluinnartumik inissikkiartuinnarput.

Nunami issittumi aammalu sumiiffinni amerlasuuni kaperlattartumi najugaqarpugut, inuillu sineriassuatsinni isorartoqisumi najugaqarpugut, inuillu ilaqutariippasuit inuuniapiloorput ineqarnermullu akiliisinnaajunnaartartut amerliartupiloorsimallutik. Taamaattumik politikikkut

partii naleraq

aaqqissuusseqqittariaqarluinnarpugut ineqarnikkut akilertakkat minnerulertinniarlugit iliuuseqarnikkut.

Ineqarnermut ingerlatsinermut aningaasartuutit annertuallaalersimanerat kialluunniit politikikkut malinnaasup takusinnaavaa, tamaattumillu Kalaallit Nunaanut nunattalu inuinit naleqquttumik iliuuseqartariaqarluinnarpugut.

Allaffissorneq annertuallaalersimavoq taamaattumik allaffissornerup eqaallisarnissaa annikillissarnissaalu anguniartariaqarparput.

Taamatullu aserfallatsaaliinissamut atugassiaagaluartunik ineqarnermut qaavatigut ilaatigut 22 % pallillugu ineqarnermut akiliutaasartup qaavatigut akiliuteqartitsisarnerput naleqqussaqittariaqarluinnarpoq. Aningaasat akiliutigineqartut aserfallatsaaliinermut atorneqaratik nunatta karsianut nakkaatiinnarneqartarput. Tassa naatsumik oqaatigalugu ineqartut qaavatigut aningaasarsiamigut akileraarnermigut saniatigut qaavatigut ineqarnerminnut akileraaritaapput. Tamannalu piaartumik naleqqussarlugu politikikkut iliuuseqarfisariaqarluinnarparput.

Akit piviusut sipporlugit akilersuititsinerput unitsittariaqalerpoq. Taamaammatt Partii Naleqqamiit isumaqarpugut ineqarnermut akiliutaasartut appartinneqarnissaat anguniarneqartariaqarluinnartoq.

Partii Naleqqamiit akuerinngilarput inuit angerlarsimaffeqannginnerat, akuerinngilarput ilaqtariit anisitaasarnerat.

Ilaqtariit anisinnissaat aallaviginagu, ikiorneqarnissaanik periarfissaqarnissaat najugaqarnissaallu aallaaviunissaa aaqqissuusseqqinnikkut anguniartariaqarluinnartoq Partii Naleqqamiit isumaqarpugut.

Ilaqtariit nukittuut inuiaqatigiit nukittuut pilersissagutigit aamma atugassarititaasut arlaatigullugu nalaatsornerinnaanngitsumik akunnattoorluni ajutoornermi ikiorsiisinaanermik periarfissat pitsaanerusariaqarluinnarput.

Inuiaqatigiit ilaqtariit nukittuut pigiuassagutigit toqqissisimasuunerallu angussagutigu angerlarsimaffeqarnissaq ilaqtariittut oqqiffeqarnissaq pinngitsoorneqarsinnaanngilluinnartut ilagaat, ingammik ilaqtariit meerartallit eqqarsaatigalugit. Meeqqat toqqissisimasumik avatangiiseqarlutik peroriartornissaat politikikkut pitsaanerpamik toqqammavilersornissaat qulakkeertariaqarluinnarparput.

Taamaammatt Naalakkersuisut siunnersuummut akissutaat aaqqiiniarnissamut naammangilluinnarpoq

Naalakkersuisut 2017-imi akiitsut akiitsunillu akilersuinsarneq pillugu nassuiaat innersuussugtigaat, taannalu tunngavigalugu Kommune Kujallermi akiitsut pillugit siunnersuisarnermik, misiligutaasumik ukiuni marlunni ingerlanneqartussamik aallartitsinertik innersuussutigalugu.

INI A/S ilaatigut kommuni suleqatigalugu akiitsut pillugit siunnersuisartoqatigiinnik pilersitsineq, taakkulu innnut imaluunniit ilaqtariinnut, ineqarnermi akiitsulinnut toqqaannartumik

partii naleraq

orniguttarlunilu attaveqartarnermik annertunerujussuarmik suliaqartussaasut Naalackersuisut oqaatigaat.

Naalackersuisut akisuteqarnerminni ilanngullugu nassuiaatigaat ineqarnermik aaqqissuussinermut ingerlanneqartumut ilagitillugu inissianut attartortittakkanut inatsimmik nutaamik suliaqassasut tassungalu tunngatillugu aaqqiniarneqarluni qaammammi ullup aningaaseriviup ammaffigisaani kingullermi ineqarnermut akiliutit akilerneqartarnissaannik qulakkeerinissaq aaqqiniarneqarluni.

Killiffimmut taama ilungersunartigisumut aammalu inuiaqatigiit ineqarnikkut killiffipput aallaavigalugu Naalackersuisut aaqqiissutissamik oqaaseqannginnerat pakatissutigilluinnaratigu Partii Naleqqamiit oqaatigissavarput

Nuna tamakkerlugu ilaqutariippasuit ilungersuuteqarput ineqarnermut isertitatik annerpaartaat atorpaat taamaammat sunniuteqartuartussamik siunnersuuteqaateqartariaqarluninaraluartut isumaqarpugut.

Partii Naleqqamiit akuerinngilarput inuit angerlarsimaffeqannginnerat, akuerinngilarput ilaqutariit anisitaasarnerat, taamaammat Naalackersuisut iliuuseqarlutik periuussissioartariaqarnerat Partii Naleqqamiit kaammaattuutigaarput.

Inuiaqatigiinni atugassarititaasut pitsaanersuariaqarput pissutsit ilaqutariippasuarput ilungersunarsilluinnarnerat qanoq iliuuseqarfigisinnaanerat maannakkut amigarpallaarujussuarpoq iliuuseqarniarneq taamaammat inatsisartunut ilaasortap Aqqaluaq B. Egede siunnersuutaa pissutunik piviusunik tikkuussissuusoq tamakkiisumik iliuuseqartariaqarnitsinnut.

Taamaammat inuit inigisaminnit anisitaasarunnaarnissaat siunertaralugu Naalackersuisut periusissamik Upernaamut 2019-imi saqqummiussassamik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaat pissusissamisoorluinnartoq Partii Naleqqamiit isumaqarpugut.

Taamatut Partii Naleqqamiit oqaaseqarluta Inatsisartunut ilaasortap Aqqaluaq B. Egedep siunnersuutaa tamakkiisumik taperserlutigu oqaaseqaatigut ilanngullugit ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuussutigaarput.